



Svar til SUD vedr. efterværn

Hvad gør man i andre kommuner?

1. Hvor tidligt giver man slip på børnene/unge, og
2. Er der nogle (typer for) efterværn der er mere effektive end andre?
3. Har efterværnets varighed en betydning for, hvordan de klarer sig?

I en rapport om efterværn for tidligere anbragte unge, som er udarbejdet af SFI i 2012¹ har man sammenlignet danske kommuners anbringelses- og efterværnsmønstre. Her er de enkelte kommuner ikke listet med navn, men inddelt efter størrelse og hvilken region, der er tilknyttet.

Ad 1. Det er ikke muligt på landsplan at fremskaffe valide tal, der kan vise, hvor gamle de unge er, når deres efterværn ophører, dertil er datakvaliteten for ringe. Dette bekræftes af Danmarks Statistik.

På baggrund af interviews med 8 udvalgte kommuner beretter SFI om en meget forskellig planlægning af efterværnsforløb. Én kommune starter efterværnet allerede ved 17½ året og stopper efterværnet, når den unge bliver 18 år, mens en anden kommune starter efterværnet ved 18½ år og lader det løbe i typisk 21 måneder, så den unge stopper efterværnet, når den unge er 20 år. En tredje kommune har ca. 30 pct. af anbragte unge i efterværn indtil de er 22-23 år. Kommunen fremhæver en tendens til, at unge fortsætter længere i efterværn, hvis det er en anden kommune, der er handlekommune, da der ikke er samme fokus på efterværnsindsatsen, hvis kommunen ikke selv skal betale.

Tal fra Københavns Kommune (tabel 1) viser, at ud af alle afsluttede efterværn i 2012, var størstedelen af de unge 18 eller 19 år, da deres efterværn ophørte.

Tabel 1. 2012 alder ved afsluttede efterværn, antal og procent

Alder ved afslutning af efterværn	antal	pct
18	234	66
19	84	23,5
20	23	6,5
21	10	2,8
22	2	0,6
23	2	0,6

¹ *Efterværn for tidligere anbragte unge, - en videns- og erfaringsopsamling af Anne-Kirstine Mølholt, Sofie Stage, Jan Hyld Pejtersen og Pia Thomsen, SFI, 2012*

29-05-2013

Sagsnr.
2013-44952

Dokumentnr.
2013-408814

Sagsbehandler
Stine Sada Nogawa

**Mål- og
Rammekontoret
for Børn og Familier**

Bernstorffsgade 17, 362,
3
1592 København V

Telefon
4049 9925

Mobil
4049 9925

E-mail
ZC4F@sof.kk.dk

i alt	355	100
-------	-----	-----

I tabel 2 ses den gennemsnitlige varighed for de forskellige efterværnsforanstaltninger, som er givet i København.

Tabel 2. 2012 Antal afsluttede foranstaltninger for unge i efterværn, samt den gennemsnitlige varighed i måneder og dage.

Foranstaltning	Antal afsluttede foranstaltninger	Gennemsnitlige varighed (måneder, dage)
10 - Døgninstitution	53	18,0
40 - Familiepleje	28	6,1
42 - Netværks-familiepleje	7	5,5
50 - Kostskole	4	3,0
51 - Efterskole	1	8,1
55 - Værelser, hybler, kollegier	84	11,7
56 - Bofællesskaber	8	14,7
65 - Socialpædagogisk opholdssted	28	13,4
84 - Kontaktperson for barnet / den unge	142	9,8
I alt	355	10,0

SFI fastslår på baggrund af interviews med 8 udvalgte kommuner, at de unge, der modtager efterværn, kan inddeles i to grupper. På den ene side gruppen af tidligere anbragte unge, som kommunerne mener typisk hører hjemme i et efterværnstilbud, mens den anden gruppe af kommunerne vurderes til ikke at høre hjemme i et efterværnstilbud, men er der i mangel af bedre tilbud. Her kunne der fx være tale om, at en ung er på venteliste til et botilbud i voksensystemet.

Ad. 2 Det er vanskeligt at konkludere, om en bestemt type efterværn er mere effektiv end en anden. Om efterværn kan betegnes som en succes, beror i høj grad på den unges forudsætninger, herunder anbringelseshistorie/sagshistorik og kompetencer, samt hvilke succeskriterier, der stilles op for ”et vellykket efterværn” (job, uddannelse, egen bolig, trivsel eller andet).

SFI peger i rapporten på to centrale efterværnstyper i den danske efterværns kontekst: kontaktperson- og mentorordninger samt gruppebaserede indsatser. Ligeledes peger den forskning, der tager udgangspunkt i de unges egne udsagn på, at det er disse to indsatser, som de unge er orienteret imod.

Kontaktpersonsordningen

En central og gennemgående voksenfigur har stor betydning i socialt udsatte børn og unges liv. Unge, der har haft en relation til en

engageret voksen over tid, har de mest succesfulde overgange fra anbringelsen til at stå på egne ben. Den stabile relation skal optimalt være til stede både undervejs i anbringelsen, men også i tiden efter anbringelsens ophør, dvs. i den periode, hvor den unge har mulighed for at komme i efterværn.

For nogle unge udfylder kontaktpersonen et essentielt behov for voksenkontakt, og relationen kan bidrage afgørende til, at den unge får en god overgang til voksenlivet. Graden af succes med kontaktpersonordningen står og falder på, om kemien mellem den unge og kontaktpersonen er god.

Gruppebaserede indsatser

Anbragte unge kan drage fordel af at dele deres oplevelser med andre, der har oplevet det samme som dem selv. Unge, der forlader en anbringelse, har ofte et meget lille netværk og er i risiko for at blive ensomme og isolerede. Et netværk med andre tidligere anbragte kan give en følelse af fællesskab og en bevidsthed om, at man ikke er alene. Risikoen er, at netværket af tidligere anbragte kan medvirke til, at unge føler sig yderligere marginaliseret, hvis de primært identificerer sig med det negative billede af tidligere anbragtes muligheder.

Vidensopsamling viser, at en blanding af individorienterede og gruppebaserede tilbud ofte er en konstruktiv kombination.

Ad.3 Der er meget lidt forskning omkring, hvordan tidligere anbragte klarer sig i livet efter efterværn, herunder betydningen af efterværnets varighed. Endnu fattigere er forskningen for så vidt angår unge, der alene har haft en kontaktperson i tiden op til det 18. år, og sammenhængen med en fortsættelse af kontaktpersonordning i efterværnet. Det, der typisk foreligger fra udlandet, er statistiske registertræk, som alene viser noget om, hvordan den unge har klaret sig i ”de hårde kompetencer”, (Job, uddannelse og løn etc.) og ikke de blødere kompetencer som trivsel, beslutsomhed, selvtillid og selvregulering.

En norsk undersøgelse² viser, at de unge, der har modtaget efterværn har 47 pct. større chance for at få en vellykket voksenkarriere i forhold til unge, som ikke har modtaget efterværn. Men forskningen kan ikke entydigt forklare, *hvorfor* nogle unge klarer sig bedre i deres voksenliv end andre.

² På begge sider av atten : om ungdom, barnevern og ettervern; Storø, J. 2001